

MEDITATIONES BREVIORES
DE
ERVDITIONIS PRETIO EIVSQVE MENSURA.
PRÆPARATIO AD MEDITATIONES.

§. I.

*E*ruditioni, cuius gloria & comparandi studio plerique tenentur, ingentia passim ab æquis rerum æstimatoribus pretia poni videas. *Iustinianus* (a) eruditibus legum Cultoribus gubernacula Reipublicæ; Professoribus (b) privilegia atque immunitates; Studiosis (c) etiam *Fridericus Imp.* non dissimilia, in præmium eruditi laboris defert. Nostræ quoque, id est, *sacra litera* (d) Eruditionem auro, gemmis & oblectamentis omnibus pretiosorem & anteferendam esse pronunciant. Ut dubitari non possit, eam esse præcipuum dignitatis & existimationis fundamentum.

Ture Civili
& sacro
magna E-
ruditionis
est existi-
matio.

(a) Procem. Infit. s. vlt. (b) L. 6. & 11. C. de professoribus & medicis. l. 8. ff. §. 4. de vacatione & excusatione munerum Coll. tit. C. de studiis liberalibus vrbis Romæ & Constantinopol. (c) Auth. Habita C. ne filius pro Patre. Add. Hunn. Richter. ad dict. Auth. & Bechmann. de privilegiis Studioforum. (d) Prouerb. I, 23. Eccles. VI, 12, & alibi passim.

§. II.

Enimvero cum plerique mortalium (a) sæpe de facultatibus amplius quam his insit sperent, adeoque se

Quid sit e-
ruditio,
pretium &
eru-

mensura,
obscurum
adhuc est;

eruditos vulgo profiteantur, vt pretium eruditionis ferant, definiendum prius ex claris principiis & rationibus est, quid sit *eruditio*, quid *pretium*, quid *mensura*, vt deinceps liquido intelligi possit, quodnam quantumque eruditioni iustum statuere pretium conueniat. Scire leges, Ictus Celsus (b) inquit, hoc non est verba earum tenere, sed vim & potestatem: Et scire quid sit eruditio, hoc non est vocabulum didicisse, sed rei huius naturam eiusque causas ab origine pernoscere Catonis effato moniti, nos vera rerum vocabula aut perdidisse, aut perdere potuisse.

(a) Instit. ex quibus causis manumittere non licet §. 3. (b) L. 17. D. de legibus SCtis & long. consuetudine.

§. III.

Veritatis
inuenien-
dæ funda-
mentum
non est au-
ctoritas.

Quod vt perspicue cognoscatur, remouenda hoc loco tantisper nobis est doctorum hominum auctoritas, quæ præiudicii aut alterius nominis obiectu facile subuertitur. Neque etiam nobis in suscepto argumento viam præmonstrantem plane consulere licuit. Nam quæ doctissimi Viri, *Bodinus*, (a) *Bæclerus*, (b) *Grotius*, (c) *Pufendorfius*, (d) *Uffelmannus*, (e) alique de rerum pretio atque de *Existimatione* pererudite tradiderunt, ea pro ipsorum instituti ratione ad res tantum materiales, aut ad genium ciuitatis vt plurimum accommodantur, non tam ad animum philosophicum in rerum principiis deducendis hærentem.

(a) In responsione ad Paradoxa Malestretti de caritate rerum eiusque re-
mediis pag. 11. seqq. edit. Conring. (b) In dissert. de mensura pretii,
Academ. n. 29. p. 897. Edit. 2da (c) de I. B. & P. lib. II. c. 12. §. 14. (d)
de Iur. N. & G. l. 5. c. 1. & l. 8. c. 4. de Officio H. & C. I. 14. II. 14. (e)
diss. Pol. de mens. pretii rer. & re nummaria in Rep. recte constituenda.

§. IV.

Quapropter vt certo fundamento nostrum sibi Veritas inuenitur re-
constet iudicium, a meditatione propria atque a nobis-
met ipsis incipiendum erit. Sed qua potissimum via? cta medi-
Plato (a) ex idearum in animo nostro existentium con-
templatione sapere nos docet. *Mamelsburiensis Philo-* tatione, iu-
sophus (b) ad veritatis investigationem dubitationum dicio Pla-
tenebras commendat. *Recentioris aui Philosophus*, (c) tonis, Hob-
qui sectæ nomen dedit, ad intelligendam rei certitudi- besii, Car-
nem dubitationem generalem, quam tamen ad vsum tesii & Ari-
vitæ extendere prohibet, (d) & idearum in mente no- stotelis.
stra contemplationem (e) necessariam esse docet. *Sta-*
girita (f) interim, vetustior Philosophus, naturæ quan-
tam ingenitam vim vsu rerum excitandam in nobis esse
tradit, quæ cognitioni perfectæ, aut quemadmodum
schola loquitur, actu existenti præbeat occasionem. Vt
igitur doctrinæ gratiam apud omnes ineamus, sequa-
mur, si placet, omnium vestigia, nemini displicituri,
& fortassis in veritatis inquirendæ studio feliciores, si
vsu rerum & experientiam ex placito *Aristotelis*: &
sobriam dubitationem, i. e. inquisitionem cum idearum
menti nostræ se exhibentium attentione ex *Cartesii*: &
tenebrarum discussionem ex effato *Hobbessii*: & Idearum
aut perceptionum mentis considerationem ex *Platonis*
schola coniunctim attendendam esse, statuamus, omni-
umque nos discipulum ex bono & æquo profiteamur.

(a) In Parmenide & Dialog. 6. de republ. conf. Alcinoüs de dogmate Pla-
tonis c. IX. & Apuleius l. 1. (b) Apud Huber. Orat. de pedantismo.
vid. Hobbes. Epist. dedicat. quæ extat in Operibus eius sect. III. de Ci-
ue. (c) Cartes. Princ. P. I. §. 1. 2. & Meditat. 1. (d) Princ. P. I. §. 3. de
Method. n. 3. reg. 2. p. m. 14. (e) Princ. I. §. 13. & Meditat. 3. p. m.
13. (f) Aristot. poster, Analyt. l. 2. c. 8. p. m. 254.